

ПО ВЪПРОСИТЕ НА РЕАЛИЗМА

ОТГОВОРИ НА В. БРЕДЕЛ — БЕРЛИН, ГДР

Ако Ви отговарям, то моля вземете под внимание, че не съм нито литературовед, нито литературен критик, а само обикновен писател, разказвач. Вие и Вашето уважавано списание не трябва да очаквате от мен дълги и задълбочени теоретически отговори.

Въпрос: Какво да разбираме под понятието „реализъм“? Може ли да се разпростре това понятие върху цялото литературно развитие или се отнася само към един по-късен негов период?

Отговор: Не смятам, че понятието реализъм се разпростира върху цялото развитие на литературата. Правилно е да се каже, че реализмът се е появил заедно с буржоазното развитие, следователно неговото пълно проявление трябва да търсим през Ренесанса. Трябва да направя уговорката, че реалистически черти има безсъмнено също и в древната поезия, например в поезията на Омир, в персийската литература, при китайците, а не по малко дори в стария завет, който аз отнасям също към изящната литература. Но с тези специални въпроси трябва да се занимават повече специалистите.

Художественият реализъм е достъпен за всички хора. Той се отличава от другите разновидности на творчеството по това, че е пълноценно отражение на действителността. На мнение съм, че понятието реализъм не трябва да се схваща в тесен, а в по-широк смисъл.

Въпрос: Според Вас сред днешните писатели, чужди на социалистическото движение, поддържат ли се и могат ли да се поддържат дълго традициите на реалистическата литература?

Отговор: Ако съвременните писатели, които са чужди на социалистическото движение, по своя метод са реалисти и в интелектуално отношение, може би, хуманисти, тогава смятам, че поддържат и могат да поддържат традициите на реализма. Доколко това е и ще е възможно — зависи от общественото развитие.

Въпрос: Трябва ли да приемем социалистическия реализъм за единствен или само за основен метод на социалистическото изкуство? Считате ли, че социалистическият реализъм има еднакво право на съществуване във всички жанрове на литературата?

Отговор: Аз смятам, че социалистическият реализъм трябва да служи по начало като основен метод на социалистическото изкуство. Когато социализмът се осъществи в световен мащаб, социалистическият реализъм сигурно ще стане единствен художествен метод.

Вярвам, че социалистическият реализъм има еднакво право на съществуване във всички видове на литературата.

Богатството на човешкото въображение и на човешката изобретателност е така разностранно, че е почти невъзможно да се предскаже какви литературни подтечения още бихме могли да срещнем в голямата река на социалистическия реализъм.

Въпрос: Какви са според Вас най-важните предстоящи задачи на марксистко-ленинската естетика?

Отговор: Аз чувствавам твърде много например липсата на една история на световната естетика, написана в марксистки дух. Спомням си — някъде четох, че Фридрих Енгелс имал такъв проект. Много трябва да съжаляваме, че не го е реализирал.

Сегашното състояние на марксистическата естетика още далеч не е такова, каквото трябва да бъде. Считам, че основна задача на марксистите-литературоведи е да поправят това положение.